

LATVIJAS PAŠVALDĪBU SAVIENĪBA

Mazā Pils iela 1, Rīga, LV-1050
Tālr. 67226536, fakss 67212241
e-pasts: lbs@lbs.lv
www.lps.lv

Nod.maks.kods: 40008020804
Nor.konts LV53UNLA0001001700906
AS "SEB banka"
kods UNLALV2X

Rīga

05.03.2018. Nr.0220180422/A318

Uz TAP VSS - 145

Finanšu ministrijai

Par noteikumu projektu "Grozījumi Ministru kabineta 2015.gada 10.februāra noteikumos Nr.77 "Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda projektu pārbaužu veikšanas kārtība 2014.-2020.gada plānošanas periodā"

Latvijas Pašvaldību savienība (LPS) ir izvērtējusi un nesaskaņo noteikumu projektu "Grozījumi Ministru kabineta 2015.gada 10.februāra noteikumos Nr.77 "Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda projektu pārbaužu veikšanas kārtība 2014.-2020.gada plānošanas periodā", jo ir šādi iebildumi:

Projektā tiek rosināts paredzēt iespēju Sadarbības iestādei veikt pārbaudes projektu īstenošanas vietā, pirms noslēgts līgums vai vienošanās par projekta īstenošanu, par to neinformējot projekta iesniedzēju.

Iebilstam pret šīs normas attiecināšanu uz pašvaldībām, t.i., uz gadījumiem, kad projekta iesniedzējs ir pašvaldība, jo pašvaldībai objektīvi var nebūt iespējams nodrošināt konkrētās par projektu kompetentās personas momentānu klātbūtni informācijas nodrošināšanai, un projektos, kas saistīti ar komercdarbības veicināšanu (piemēram 5.6.2. SAM¹), projekta īstenošanas vieta var būt komersantu slēgtās teritorijās, kurās arī pašas pašvaldības pārstāvjiem ir pieeja tikai konkrētā komersanta pārstāvja klātbūtnē, savlaicīgi iepriekš vienojoties par caurlaides nodrošināšanu.

Ministru kabineta noteikumu 30. punktā iekļaujot teikumu "Sadarbības iestādei ir tiesības lemt par minētās pārbaudes veikšanu projekta īstenošanas vietā, par to neinformējot projekta iesniedzēju", bet nenorādot konkrēti, kādos gadījumos Sadarbības iestāde var pieņemt šādu lēmumu, pastāv risks, ka tā kļūst par ikdienas praksi, nevajadzīgi apgrūtinot arī godīgos projektu iesniedzējus. Lai to novērstu, ierosinām definēt, konkrēti kādos gadījumos Sadarbības iestāde var lemt par pārbaudi projekta īstenošanas vietā, pirms noslēgts līgums vai vienošanās par projekta īstenošanu, par to neinformējot projekta iesniedzēju. Piemēram, attiecīgi papildinot noteikumu 30. vai 31. punktu.

¹ Darbības programmas „Izaugsme un nodarbinātība” 5.6.2. specifiskais atbalsta mērķis „Teritoriju revitalizācija, reģenerējot degradētās teritorijas atbilstoši pašvaldību integrētajām attīstības programmām”

Konceptuāli atbalstām, ka atsevišķos gadījumos, piemēram, kad pastāv krāpšanas risks, pārbaude projekta īstenošanas vietā tiek veikta, neinformējot par to projekta iesniedzēju. Tomēr norādām, ka atbalstām šādu pārbaūžu veikšanu tikai atsevišķos gadījumos, kad tam ir nopietns pamatojums. Lai nodrošinātu, ka tie tiešām ir tikai atsevišķi un pamatoti gadījumi, noteikumos šie gadījumi ir jādefinē, pretējā gadījumā, tas var kļūt par ikdienas praksi. Turklāt attiecīgi ir jāveic grozījumi arī vadlīnijās "Vadlīnijas par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda līdzfinansētā projekta pārbaudēm 2014.-2020.gada plānošanas periodā" un Sadarbības iestādes procedūrās.

Uzskatām, ka ir jāvērtē, vai šādas normas ieviešanu varēs īstenot un vai to varēs īstenot efektīvi, t.i., vai ar šīm pārbaudēm būs iespējams identificēt tādus negodprātīgus projektu iesniedzējus un krāpšanas mēģinājumus, kurus nav iespējams identificēt šobrīd jau esošo pārbaūžu (ar iepriekšēju projekta iesniedzēja informēšanu) ietvaros, jo:

- 1) gadījumā, ja par pārbaudi projekta iesniedzējs nav informēts, Sadarbības iestādes pārstāvjiem var būt problemātiski iekļūt projekta īstenošanas vietā, ja tā nav publiska. Komersantiem saimnieciskā darbība lielā daļā gadījumu tiek veikta slēgtā teritorijā; Sadarbības iestādes pārstāvjiem var būt neiespējami iekļūt caurlaižu zonā, apsargātā teritorijā. Iekļūšanai privātā teritorijā bez tiesībsargājošu institūciju klātbūtnes vai bez īpašām pilnvarām var nebūt iespējama, jo īpaši gadījumā, ja projekta iesniedzējs rīkojies apzināti negodprātīgi un veicis potenciāli krāpnieciskas darbības. Lai identificētu apzinātas krāpšanas gadījumus, Sadarbības iestādes pārstāvjiem jābūt īpašām pilnvarām, lai iekļūtu privātā teritorijā;
- 2) gadījumā, ja par pārbaudi projekta iesniedzējs nav informēts, visdrīzāk projekta iesniedzējam nebūs iespējams nodrošināt momentānu kompetentas personas klātbūtni projekta īstenošanas vietas parādīšanai un nodrošināt piekļuvi projekta dokumentācijai. Līdz ar to nav skaidrs, kā Sadarbības iestādes pārstāvji plāno veikt šādu pārbaudi bez projekta iesniedzēja kompetenta pārstāvja klātbūtnes;
- 3) gadījumā, ja Sadarbības iestādes pārstāvjiem nav iespējams iekļūt projekta īstenošanas teritorijā šādā iepriekš nepieteiktā pārbaudē, var tikt radīts nepatiess priekšstats arī par godprātīgu projekta iesniedzēju, piemēram, situācijā, kad ilgāku periodu uzņēmums nestrādā (piem., atvaļinājumu periods, izteikta saimnieciskās darbības sezonālitate, tiek remontētas iekārtas);
- 4) trešo personu klātbūtne projekta iesniedzēja teritorijā bez kompetenta projekta iesniedzēja pārstāvja var kaitēt saimnieciskai darbībai – traucēt ražošanas procesus vai apdraudēt pašu pārbaūžu veicēju veselību, Sadarbības iestāžu pārstāvju nepieteikta vizīte nedrīkst traucēt saimniecisko darbību un pārkāpt noteiktās drošības, sanitārās un higiēnas normas (piem., drošības līdzekļu, speciālā apģērba izmantošana);
- 5) anotācijā ir norādīts, ka līdz šim pirmslīgumu pārbaudes ir sniegušas būtisku ieguldījumu projektu iesniegumu vērtēšanā un ir atklātas dažādas

neatbilstības un potenciālie negodprātīgas rīcības gadījumi. Tātad secināms, ka jau esošās pārbaudes (ar iepriekšēju brīdināšanu) ir efektīvas šādu gadījumu identificēšanai. Turklāt, jāreķinās, ka pārbaudes bez iepriekšējas projekta iesniedzēja informēšanas nebūs tik efektīvas kā pārbaudes, par kurām projekta iesniedzējs tiek iepriekš informēts (piem., nebūs pieejams kompetents pārstāvis, kas parādītu projekta īstenošanas vietu un nodrošinātu pieeju ar projektu saistītajai dokumentācijai, nav iespējas sagatavot caurlaides iekļuvei teritorijā).

Anotācijā norādīts, ka: “Gadījumā, ja pirms līguma pārbaudi nevarēs veikt objektīvu iemeslu dēļ (projekta iesniedzējs neatrodas pārbaudes vietā, objektam nevar piekļūt u.tml.), sadarbības iestādes atbildīgās struktūrvienības vadītājs, ņemot vērā pieejamos laika un personāla resursus, lemj, vai pārbaudi veikt atkārtoti.” Ja teritorija, kurā paredzēts īstenot projektu, ir slēgta, tad bez projekta iesniedzēja informēšanas Sadarbības iestādes pārstāvji šādā teritorijā netiks ielaisti arī atkārtotu pārbažu gadījumos.

Atbilstoši informācijai anotācijā, gadījumos, ja pirmslīguma pārbaudi nevar veikt arī atkārtoti, tiks veikta sarakste ar projekta iesniedzēju – Sadarbības iestāde lūgs skaidrot iemeslus, kādēļ projekta iesniedzējs nevar nodrošināt sadarbības iestādes darbinieku piekļuvi projekta īstenošanas vietai. Šīs sarakstes laikā negodprātīgs projekta iesniedzējs var izmainīt faktisko situāciju projekta īstenošanas vietā. Līdz ar to šādas pārbaudes efektivitāte var būt apšaubāma;

- 6) paredzot šādas pārbaudes, kas nedod iespēju projekta iesniedzējam sagatavoties, rodas jautājums par to, vai projekta iesniedzējam tiks prasīts jauns apliecinājums – nodrošināt Sadarbības iestādei piekļuvi projekta īstenošanas vietai pārbaudēm bez iepriekšējas informēšanas? Ja šāds apliecinājums tiktu prasīts, tas radītu papildu izdevumus visiem potenciālajiem projektu iesniedzējiem, jo tas nozīmētu caurlaižu zonas noteikumu pārskatīšanu, caurlaižu/apsardzes personāla instruktāžu, par projekta jautājumiem kompetenta darbinieka nepārtrauktas klātbūtnes uz vietas projekta īstenošanas vietā nodrošināšanu u.tml.;
- 7) ja projekta iesniedzējs netiek informēts par pārbaudi un Sadarbības iestādes pārstāvji netiek ielaisti attiecīgajā teritorijā, pēc atkārtotas šādas pārbaudes Sadarbības iestāde var lemt par to, vai projekta iesniegums nav noraidāms. Tādējādi pastāv iespēja, ka projekta iesniedzēja vadība nemaz neuzzina, ka šāda pārbaude vai pārbaudes vispār ir bijušas. Un tas var tikt izmantots kā iemesls neērtu projektu noraidīšanai.

Priekšsēdis

Gints Kaminskis

05.03.2018. 08:16

961

Sanita Šķiltere, Padomniece finanšu un ekonomikas jautājumos
67326633, 26313528, sanita.skiltere@lps.lv

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.